

Høring: Betænkning nr. 1522 om adhæsiionsprocessen

40. Færdselssag, venstresving - Legemsbeskadigelse - Strafbortfald, men betinget frakendelse - Menneskerettigheder - Langvarig sagsbehandling - Sagsomkostninger
41. Tyveri - Brugstyveri - Samfundstjeneste - Ung alder - Gentagelse
42. Tyveri - Gentagelse - Betinget straf
43. Narkotika - Kokain - Medvirken - Frifindelse - Samfundstjeneste
44. Udvisning, betinget - Narkotika - Ulovlig tvang - Anklageskrifter
45. Tyveri - Varetægtsfængsling - Proportionalitet - EU-borgere - Udvisning
46. Toldloven - Uds mugling af større kontante beløb - Bøde
47. Erstatning for uberettiget varetægtsfængsling - Egen skyld? - Ungdomshuset
48. Udvisning, administrativ - Varetægtsfængsling - Domstolsprøvelse - EU-borgere
49. Vold, grov - Gentagelse - Samfundstjeneste
50. Vold, grov - Samfundstjeneste

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

pr. e-mail: jm@jm.dk

4. april 2011

Sagsnr. 2011-740-0500 – Dok.: STC41265 – Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1522/2010 om Behandling af forurettedes civile krav under straffesager (Adhæsionsprocessen).

Ved brev af 13. januar 2011 har Justitsministeriet anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater, om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1522/2010 om Behandling af forurettedes civile krav under straffesager (Adhæsionsprocessen). Sagen har været behandlet i Landsforeningens bestyrelse, der herefter kan udtale følgende:

Betænkningen er afgivet af Retsplejerådet. Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker, at Landsforeningen ikke er repræsenteret i Retsplejerådet. En repræsentant for Landsforeningen af Forsvarsadvokater har deltaget ved et enkelt møde i Rådet, hvor der var adgang til at kommentere et oprindeligt betækningsudkast, samt Rådets gengivelse af drøftelser fra de hidtidige møder.

Landsforeningen kan generelt tilslutte sig, at adhæsionsprocessen trænger til en modernisering. Landsforeningen finder, ligesom Retsplejerådet, at hensynet til den forurettede kan tillægges mere vægt i straffeprocessen. Adhæsionsprocessen og dermed forurettedes stilling under straffesagen indebærer en afvejning af en række hensyn, der til dels er modsatrettede. For Landsforeningen er det afgørende at fremhæve, at hensynet til forurettede ikke under straffesagens gang, må komme til at vægte tungere end hensynet til tiltalte og til at sikre en fair og uafhængig behandling af straffesagen.

I betænkningens kap. 4, afsnit 3, redegør Retsplejerådet for overvejelserne med hensyn til forurettedes adgang til at fremsætte civile krav under straffesagen og få disse pådømt under denne. Det fremhæves, at kravet generelt skal opfylde to grundlæggende betingelser. Det skal være opstået i forbindelse med et forhold, der under sagen skal påkendes af retten i straffesagen, og kravet skal kunne behandles uden særlige beviser eller andre processuelle skridt, der medfører en væsentlig forlængelse af sagens behandling, eller at sagens behandling på anden måde kompliceres eller vanskeliggøres. Retsplejerådets overvejelser og forslag indebærer videre en adgang

til at fremsætte adhæsionskrav mod andre end tiltalte, hvis de materielle regler på det pågældende område kan begrunde dette, f.eks. i sager mod unge under 18 år, hvor krav vil kunne fremsættes mod forældremyndighedsindehaveren. Det gælder dog kun de krav der har hjemmel i lov om hæftelse for børns erstatningsansvar, og Retsplejerådet foreslår derfor ændringer i loven i overensstemmelse hermed.

Landsforeningen kan tilslutte sig Rådets overvejelser, således som de er kommet til udtryk i betænkningens kap. 4, afsnit 3.2 og 3.3.

Landsforeningen kan endvidere tilslutte sig Retsplejerådets overvejelser i kap. 4, afsnit 4.2-4.4, hvorefter det fortsat bør være anklagemyndigheden, der på vegne af den forurettede indbringer de civile krav for retten. Ligeledes bør det fortsat være anklagemyndigheden, der tilrettelægger bevisførelsen mod tiltalte, herunder beslutter hvilke vidner der skal føres, idet det forudsættes, at bevisførelsen vedrører spørgsmål om straf, og bevisførelsen vedrørende det civile krav i vidt omfang er sammenfaldende. Landsforeningen kan tilslutte sig, at den forurettedes advokat (bistandsadvokaten) får adgang til at foreslå anklagemyndigheden særlig bevisførelse, vel og mærke såfremt denne særlige bevisførelse alene vedrører det civile krav. Såvel anklagemyndigheden som forsvareren skal have adgang til at kunne forelægge en sådan anmodning om særlig bevisførelse for retten til afgørelse. Landsforeningen kan ligeledes tilslutte sig, at det fortsat som udgangspunkt er anklagemyndigheden, der i retten repræsenterer de civile krav for retten og fører bevis, herunder afhører tiltalte, forurettede og andre vidner, også om forhold af betydning for det civile krav.

Landsforeningen kan ligeledes tilslutte sig, at der, som følge af forurettedes særlige stilling i adhæsionsprocessen og forbedringen heraf, kan tillægges forurettedes advokat (bistandsadvokaten) en mere tydelig rolle under hovedforhandlingen.

Landsforeningen udtrykker dog betænkelighed med hensyn til Retsplejerådets overvejelse om, at lade forurettedes advokat (bistandsadvokaten) have en adgang til, under bevisførelsen, at afhøre tiltalte og vidner om forhold af betydning for det civile krav. Landsforeningen finder grundlag for, at forurettedes advokat (bistandsadvokaten) kan afhøre eller stille supplerende spørgsmål til forurettede og eventuelle relevante vidner, men adgangen til at stille spørgsmål til tiltalte, bør efter Landsforeningens opfattelse klart være undtagelsen, og forudsætte at forsvareren ikke modsætter sig dette.

Det er Landsforeningens opfattelse, at der desværre er eksempler på, at forurettedes advokat (bistandsadvokaten) kommer til at fungere som en ”assisterende anklager”, hvilket er en uheldig sammenblanding af de interesser, de enkelte aktører i straffesagen har at varetage. Det kan ikke udelukkes, at kunne påvirke navnlig domsmænd

i en retning, der ikke vil være overensstemmende med den materielle sandhed, som retten under en straffesag skal søge frem til.

I Retsplejerådets overvejelser, kap. 4, afsnit 4.5, har Rådet overvejet hvornår forurettede skal have adgang til at være til stede under hovedforhandlingen. Et flertal i Retsplejerådet (alle medlemmer med undtagelse af repræsentanterne fra politiet, anklagemyndigheden og Justitsministeriet) finder, at den forurettede bør få mulighed for at være til stede under hele hovedforhandlingen, og afgive forklaring før tiltalte afgiver sin forklaring. Retsplejerådets flertal fremhæver, som begrundelse for overvejslen af forslaget, at; *”Det kan således give den forurettede en bedre oplevelse af retssystemets behandling af sagen og af at blive taget alvorligt, hvis den forurettede kan afgive forklaring først og være til stede under hele hovedforhandlingen.”*

Landsforeningen kan ikke tilslutte sig denne del af forslaget. Landsforeningen er enig med Retsplejerådets mindretal (repræsentanter fra politiet, anklagemyndigheden og Justitsministeriet), der påpeger, at en stillingtagen til den af flertallet foreslåede ordning, vil indebære en væsentlig nyskabelse i den danske strafferetspleje og efter mindretallets opfattelse bero på en samlet politisk afvejning af disse hensyn. Landsforeningen finder ikke, at de hensyn, som flertallet har påpeget, begrunder en så væsentlig og radikal ændring i strukturen for en straffesags gang og finder ikke, at flertallet har påpeget konkrete eksempler, hvorefter der, såfremt der havde været en sådan adgang, ville være skabt et bedre beslutningsgrundlag for rettens afgørelse af sagen. Det bør fremhæves, at forurettedes krav under straffesagen er og skal være af underordnet karakter, i forhold til pådømmelsen af straffesagen imod tiltalte.

Landsforeningen finder, at der ved den foreslåede form vil skabes et grundlag for, at forsvarerens modafhøring af forurettede, vil blive betydelig mere intens og dybdegående på dette stadi af hovedforhandlingen, end tilfældet generelt er i dag, når forurettede afgiver forklaring efter, at tiltalte har afgivet forklaring. Når dette sammenholdes med, at de sager, som Retsplejerådets flertal foreslår skal være omfattet, er de sager, hvor der er beskikket bistandsadvokat jf. retsplejelovens kap. 66 a, hvilket omfatter de sager, som er de mest alvorlige og personfarlige og således også typisk indebærer forurettede, der er mest sårbar, finder Landsforeningen, at det med den foreslåede ordning direkte vil kunne virke skadeligt og betydelig mere belastende for den forurettede, såfremt denne skal afgive forklaring som den første under hovedforhandlingen.

I kap. 4, afsnit 4.6 overvejer Retsplejerådet at udvide retten til aktindsigt for forurettede og dennes eventuelle advokat, i forhold til de gældende regler. Landsforeningen finder, at det kan være velbegrundet at udvide aktindsigten for forurettede og dennes advokat for så vidt angår det materiale, som kan have betydning for det civile

krav på et tidligere tidspunkt end i dag. Landsforeningen har noteret sig, at Retsplejerådet ikke foreslår ændring i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 741 c, stk. 3, 2. pkt. og således ikke foreslår ændring i bestemmelsen om, at forurettedes advokat (bistandsadvokaten) ikke uden politiets samtykke må overlevere det modtagne materiale til den forurettede eller andre, ligesom advokaten ikke uden politiets samtykke må gøre den forurettede eller andre bekendt med indholdet af sagens øvrige materiale (d.v.s. andet materiale end forurettedes forklaring og dokumenter vedrørende forurettede).

I kap. 4, afsnit 5 foreslår Retsplejerådet, at der ved det civile kravs indbringelse for retten skal anvendes en særlig blanket. Landsforeningen kan tilslutte sig forslaget, idet der hermed kan søges opnået, at kravene i højere grad fremsættes i behørig tid forud for hovedforhandlingen og at forsvareren således får adgang til at gøre sig bekendt med kravene, herunder at kunne drøfte disse med tiltalte i god tid inden hovedforhandlingen.

I kap. 4, afsnit 7.1 fremkommer Rådet med betragtninger om ophævelse af det såkaldte énsretningsprincip. En ophævelse af énsretningsprincippet vil indebære, at det vil være muligt i forbindelse med straffesagen, at påkende civile krav i nogle tilfælde, hvor den nuværende bestemmelse i retsplejelovens § 991, stk. 1 er til hinder herfor. Ophævelse af énsretningsprincippet vil kunne indebære, at afgørelsen af spørgsmålet om straf og det civile krav, kan falde ud i hver sin retning, således at der i tilfælde, hvor der sker en frifindelse i straffesagen grundet manglende forsæt, eller som følge af, at strafansvaret er forældet, kan der ske en pådømmelse af erstatningsansvaret, ud fra de almindelige erstatningsretlige regler om culpa.

Landsforeningen kan tilslutte sig Retsplejerådets bemærkninger og overvejelser, idet Landsforeningen navnlig har noteret sig bemærkningerne side 141, hvorefter der ikke under pådømmelsen af erstatningskravet i adhæsionsprocessen kan være en uoverensstemmelse mellem det bevismæssige faktum, der er lagt til grund ved afgørelsen af skyldsspørgsmålet i straffesagen, og det bevisfaktum, der kan lægges til grund ved afgørelsen af civile krav.

Landsforeningen har ikke bemærkninger til Rådets overvejelser i afsnit 7.3, om at henskyde civile krav til særskilt påkendelse, hvor kravet ikke giver tiltalte eller retten et tilstrækkeligt grundlag for at tage stilling til kravet, ligesom Landsforeningen ikke har bemærkninger til Retsplejerådets overvejelser om, at retten kan overføre civile krav, der nægtes behandlet under straffesagen, til behandling i de rette civilprocessuelle rammer. Landsforeningen skal dog i den forbindelse bemærke, at det vil være naturligt, i tilfælde af en sådan direkte adgang til overførelse af sagen til de civilprocessuelle rammer, at beskikke advokatbistand for den, mod hvem kravet retter

sig (tiltalte/domfældte) således at denne ikke stilles væsentlig ringere end denne ville være stillet, såfremt kravet var påkendt under straffesagen.

Landsforeningen har ligeledes ikke bemærkninger til Retsplejerådets overvejelser om at lade civile krav afgøre, i tilfælde af tiltaltes udeblivelse under straffesagen, dog under den forudsætning, at det civile krav er blevet behørigt forkyndt for tiltalte og at der er den fornødne begrundelse for kravet i de oplysninger som skal fremgå af den blanket, der tænkes indført.

Landsforeningen kan tilslutte sig Retsplejerådets bemærkninger i afsnit 8.4 vedrørende appel og genoptagelse, herunder navnlig betragtningerne vedrørende en fornyet bevisbedømmelse, der kan ske i forbindelse med genoptagelse af afgjorte straffesager. Landsforeningen kan således tilslutte sig, at der skabes hjemmel til, at retten, i forbindelse med genoptagelse af straffesagen, kan påkende de civile krav, der er påkendt i forbindelse med den forudgående behandling, med mindre både tiltalte og forurettede giver udtrykkelig afkald herpå.

Sammenfattende kan Landsforeningen generelt tilslutte sig Retsplejerådets overvejelser og bemærkninger, dog ikke som anført ovenfor, for så vidt angår overvejelserne vedrørende tidspunktet for forurettedes afgivelse af forklaring under hovedforhandlingen.

Landsforeningen finder endvidere anledning til generelt at bemærke, at der med forslagene til de tilsikrede ændringer, vil dette indebære et øget arbejde for forsvareren og bistandsadvokaten, ligesom varigheden af hovedforhandlingen må forventes at blive øget, i forbindelse med pådømmelse af de civile krav, som efter de hidtidige regler og praksis, ellers ville være henskudt til civilt søgsmål. Landsforeningen kan således tilslutte sig Retsplejerådets forventninger om, at de nævnte forslag samlet vil medføre, at flere civile krav behandles og afgøres under straffesagen og kan endvidere tilslutte sig Rådets forventning om, at forslagene vil medføre, at der i forbindelse med de enkelte straffesager vil kunne gå mere tid med at behandle civile krav, og at forslagene således samlet set vil medføre merarbejde for politi, anklagemyndighed, domstole, bistandsadvokater og forsvarere.

Henrik Stagetorn

Formand

Færdselssag, venstresving - Legemsbeskadigelse - Strafbortfald, men betinget frakendelse - Menneskerettigheder - Langvarig sagsbehandling - Sagsomkostninger

Straffelovens § 82, § 83 og § 249, færdselslovens § 26

K var tiltalt for i november 2006 at have foretaget et venstresving, hvorved der skete sammenstød med en cyklist, der pådrog sig brud på benet med langvarigt sygeleje. Anklageskrift blev først indleveret i september 2008 og sagen pådømt i november 2010. Retten fandt K skyldig efter anklageskriftet, men sagen havde jo været 4 år undervejs, hvilket var en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvilket førte til, at straffen bortfaldt, jfr. straffelovens § 83, jfr. § 82, nr. 13. Derimod blev K frakendt førerretten betinget på sædvanlig måde. Statskassen skulle bære sagens omkostninger.

Retten i Helsingør nr. 1-2592/2008, 9/11 2010

K var som ovenfor beskrevet tiltalt for et færdselsuheld i november 2006 ved i en varebil at have foretaget svingning til venstre ind mod en tankstation, jfr. FL § 3 og § 26, hvorved der skete sammenstød med en modkørende cyklist, der pådrog sig brud på benet med langvarig sygeperiode og en ikke ubetydelig risiko for varig mén.

Der var påstand om bøde og betinget frakendelse. Anklageskriftet var modtaget i september 2008.

K nægtede sig skyldig og nedlagde påstand om frifindelse, subsidiært strafbortfald henset til den lange tid, der var forløbet.

Selve bevisførelsen udelades af referatet. K havde bl.a. forklaret:

"Det var på tidspunktet mørkt og regnfuldt, men hun mener ikke, at hun havde problemer med at orientere sig og så rent faktisk også cyklisten. Hun er ikke i stand til at udtale sig nærmere om cyklens hastighed, men mener, at det har været normal cykelhastighed."

Retten havde ud over parternes forklaring en videooptagelse at støtte sig til. Der var ikke noget, der tydede på, at bilen umiddelbart forinden havde holdt stille, og K havde overtrådt de i tiltalen angivne bestemmelser i færdselsloven. Efter det oplyste om de påførte skader, og idet K's uagtsomhed måtte tilregnes hende som mere end blot

ubetydelig, havde K overtrådt straffelovens § 249 og var således i det hele skyldig i den rejste tiltale.

Retten fortsatte:

"Forholdet er begået i november 2006, og der er således forløbet 4 år inden sagen er blevet afgjort. Om sagens forløb kan det oplyses, at anklagemyndigheden indgav retsmødebegæring den 22. oktober 2007 og at der første gang blev afholdt retsmøde den 1. september 2008. I dette retsmøde nægtede K sig skyldig og sagen blev derefter udsat på udarbejdelse af anklageskrift. Der foreligger ingen oplysninger om grunden til, at sagen blev indledt med en retsmødebegæring og ikke et anklageskrift, hvorved bemærkes at der alene er nedlagt påstand om bødestraf og betinget frakendelse, eller hvorfor sagen ikke blev fremmet ved tiltale til retsbogen, hvorved tillige bemærkes, at vidnet efter det oplyste var til stede. Anklageskrift blev derefter modtaget i retten den 23. september 2008. Retsmøde blev berammet til den 28. april 2009 og derefter til den 18. januar 2010, hvilket retsmøde blev aflyst, da den beskikkede forsvarer blev forhindret i at møde. Derefter blev retsmøde berammet til den 2. november 2010. Uanset at udsættelsen af retsmødet den 18. januar 2010 skyldes forsvarerens forhold, skyldes den lange sagsbehandlingstid i det væsentlige forhold, der ikke kan bebrejdes K. På denne baggrund finder retten, at sagsbehandlingstiden indebærer en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og dette må medføre, at straffen bortfalder, jf. herved straffelovens § 83, jf. § 82, nr. 13."

Der skete sædvanlig betinget frakendelse.

Vedr. sagsomkostninger bemærkede retten:

"Henset til den lange sagsbehandlingstid og den ovenfor beskrevne krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention finder retten endvidere, at statskassen skal betale sagens omkostninger."

Landsforeningens Meddelelse 41/2011

Tyveri - Brugstyveri - Samfundstjeneste - Ung alder - Gentagelse

Straffelovens § 62, § 276 og § 293 a

T på nu 17 år var tiltalt for en række brugstyverier af biler og indbrud i virksomheder og institutioner i tiden fra juni 2009 (hvor T var 15 år) til december 2010, i alt 16 forhold, hvor der blev domfældt for de 15. T, der tidligere var idømt 4 måneder be-

tinget for røveri, fik en fællesstraf på 7 måneder betinget af samfundstjeneste i 60 timer.

Københavns Byret SS 2-22173/2009, 17/3 2011

T på nu 17 år var, som beskrevet i resuméet, tiltalt for 16 forhold, hvor der skete frifindelse i det første. Resten omfattede 4 indbrud eller forsøg herpå i virksomheder og institutioner, en våbenlovsovertrædelse med hensyn til foldekniv, 5 brugstyverier af biler og 5 overtrædelser af færdselsloven ved at køre uden kørekort.

T erkendte sig skyldig i hovedparten af forholdene og blev dømt i de ovennævnte 15 forhold.

Han var i december 2009 for medvirken til røveri idømt 4 måneders fængsel betinget. 4 af forholdene i nærværende sag lå forud for denne dom.

Straffen blev udmålt som en fællesstraf på fængsel i 7 måneder:

"Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på forholdenes karakter og tiltaltes unge alder.

Fængselsstraffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Retten har herved navnlig lagt vægt på tiltaltes unge alder på gerningstidspunkterne.

Tiltalte skal herunder udføre samfundstjeneste i 60 timer, jf. straffelovens §§ 62 og 63.

Straffen for overtrædelse af færdselslovens § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, fastsættes til en bøde på i alt 12.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 10 dage."

T skulle både undergive sig tilsyn af Kriminalforsorgen og efter kommunens nærmere bestemmelse undergive sig foranstaltninger efter serviceloven.

Landsforeningens Meddelelse 42/2011

Tyveri - Gentagelse - Betinget straf

Straffelovens § 61 og § 276

T på 18 år blev dømt for forsøg på indbrudstyveri. Retten udmålte en fællesstraf på fængsel i 60 dage, der "efter sagens omstændigheder og oplysningerne om tiltaltes gode personlige forhold" blev gjort betinget.

Retten på Frederiksberg nr. 2-7292/2010, 22/3 2011

T på 18 år var sammen med en anden tiltalt for forsøg på indbrudstyveri i en lejlighed, hvilket mislykkedes, idet de ikke kunne komme ind.

Der var påstand om fængselsstraf. T nægtede sig skyldig og gjorde gældende, at der forelå frivillig tilbagetræden fra forsøg.

T var egnet til samfundstjeneste. Han var senest straffet med en bøvedtagelse i oktober 2010 for overtrædelse af straffelovens § 287, stk. 1, jfr. § 276, og en dom fra januar 2010 ligeledes for tyveri med betinget fængsel i 30 dage.

Retten lagde til grund, at T sammen med A, hvis sag var afgjort, havde forsøgt at skaffe sig adgang til lejligheden ved opbrydning af et vindue ved anvendelse af en skruetrækker. Der var ikke tale om frivillig tilbagetræden.

Straffen blev fastsat til en betinget fællesstraf på 60 dage.

"Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at tiltalte tidligere er straffet for ligear-tet forhold. Selv om straffen herefter som udgangspunkt skal fastsættes som en ube-tinget straf, finder retten efter sagens omstændigheder og oplysningerne om tiltaltes gode personlige forhold, at fællesstraffen kan gøres betinget som nedenfor bestemt, jf. straffelovens § 56, stk. 2."

Betingelserne omfattede en prøvetid på 2 år med tilsyn af Kriminalforsorgen.

Landsforeningens Meddelelse 43/2011

Narkotika - Kokain - Medvirken - Frifindelse - Samfundstjeneste

Straffelovens § 23, § 62 og § 191

A og B var tiltalt bl.a. for ca. 75 g kokain med henblik på videresalg på deres fælles bopæl. A blev dømt herfor og fik 8 måneders fængsel betinget af samfundstjeneste. B blev frifundet for hovedforholdet. Der var ikke kokain i hans værelse. Uanset, at en

del af A's stof havde været synligt for B, fandtes det ikke bevist, at han havde deltaget i videresalg af stofferne. Han fik derfor alene en bøde for 2,92 g hash til eget brug.

Retten på Frederiksberg nr. 2-7540/2010, 28/3 2011

A på 36 og B på 33 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191, ved i juni 2010 på deres fælles bopæl i det væsentligste med henblik på videresalg at have været i besiddelse af 74,41 g kokain og 4,01 g hash, ligesom A forud herfor ved anholdelsen på V-gade ud for nr. 43 med henblik på videresalg var i besiddelse af yderligere 2,58 g kokain fordelt på 3 poser.

A var tillige tiltalt for i februar 2011 at have været i besiddelse af 1,6 g hash til eget brug og besiddelse af 0,5 g amfetamin til eget brug.

A erkendte alene besiddelse i forhold 1 til eget brug. Han erkendte de to senere forhold.

B nægtede sig skyldig.

Begge var egnet til samfundstjeneste.

De tiltalte og to politifolks forklaringer er ikke gengivet i dommen (men dog delvist i præmisserne nedenfor, ER).

A havde et tidligere bødeforelæg i 2009 for lov om euforiserende stoffer. B var ikke tidligere straffet.

Rettens begrundelse og afgørelse:

"Forhold 1

Der er fundet et betydeligt kvantum kokain i tiltalte A's lejlighed sammen med 500 pølsemandsposer, ligesom der blev fundet digitalvægte og CD-covers med kokainrester. Vidnerne har forklaret, at han blev anholdt efter en episode, hvor han havde udvist en adfærd, der stemte med salg af narkotika. Herefter er det bevist, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen, dog findes forholdet ikke begået i forening med medtiltalte B.

Medtiltalte B boede på et værelse i A's lejlighed. Den fundne kokain befandt sig ikke i dette værelse. Uanset en del af A's narkotika har været synlige for B, findes det ikke bevist, at han har deltaget i videresalg af stofferne. Han findes herefter alene skyldig i

overtrædelse af bekendtgørelse om euforiserende stoffer ved i overensstemmelse med sin egen forklaring at have været i besiddelse af 2,92 gr. hash til eget brug.

Forhold 2-3

Ved A's erkendelse og de i øvrigt foreliggende oplysninger er det bevist, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen fastsættes vedrørende A til fængsel i 8 måneder, jf. straffelovens § 191 og lov om euforiserende stoffer § 3, jf. stk. 1, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. til dels § 2 og § 3, jf. liste A, nr. 1 og liste B, nr. 13.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Retten har herved lagt vægt på... (Hvad det var, retten havde lagt vægt på, fremgår ikke af dommen, ER)

Tiltalte skal herunder udføre samfundstjeneste i 80 timer, jf. straffelovens §§ 62 og 63.

Straffen vedrørende B fastsættes til en bøde på 1.000 kr., jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 2, jf. liste A, nr. 1, subsidiært fængsel i 6 dage."

- oo0oo -

Der skete konfiskation af stoffet. Samfundstjenesten på 80 timer skulle afvikles inden for prøvetiden på 1 år.

Landsforeningens Meddelelse 44/2011

Udvisning, betinget - Narkotika - Ulovlig tvang - Anklageskrifter

Straffelovens § 191, udlændingelovens § 24 b og § 26, retsplejelovens § 834

Under en sag med 7 tiltalte og 78 anklagepunkter var T bl.a. tiltalt for hashhandel i perioden 2003 - 2009 med ikke under 205 kg, trusler mod to af de medtiltalte til at fortsætte med at købe hash i samme periode regnet op i 6 underpunkter. Et yderligere forhold med 31 kg hash i perioden 2008 - 2009 og igen trusler, nu mod A, samt afpresning i form af gentagne "dummebøder". Et nyt forhold med 25 kg hash i 2009 og forsøg på at modtage ikke under 200 g kokain i 2009, hvilket mislykkedes, da politiet anholdt kurererne, samt at have planlagt at indsmugle en "større mængde hash" i

september 2009. Derudover var der en række hæleriforhold samt en våbenlovsovertrædelse (kniv og to samuraisværd) samt flugt under varetægtsfængslingen.

T nægtede hovedforholdene. Byrettens dom er på 148 sider og gengives ikke nedenfor. Når sagen omtales, skyldes det, at sagen endte i byretten med fængsel i 5 år og betinget udvisning. T ankede med påstand om frifindelse i det ikke erkendte omfang og principalt frifindelse for udvisning, subsidiært stadfæstelse af den betingede udvisning. Landsrettens dom er på 25 sider og gengives heller ikke i detaljer nedenfor, men landsretten skærpede T's straf til fængsel i 6 år og stadfæstede den betingede udvisning med en 3-3 afgørelse, hvilket vakte opstandelse i politiske kredse.

Uanset om sagen kommer for Højesteret, kan det være af interesse, hvad de to instanser udtaler om udvisningspåstanden.

ØL 17. afd. a.s. nr. S-1887-10, 30/3 2011

Vedr. strafudmålingen bemærkede byretten (dommen side 145):

"Retten har ved strafudmålingen for tiltalte T særligt lagt vægt på den betydelige mængde hård narkotika, der er forsøgt købt i forhold 60 og den betydelige mængde hash, der er dømt for i forholdene 53a, 56, 58, 59, 61 og 63, som for så vidt angår de fuldbyrdede handler har givet en betydelig fortjeneste og som er begået over en længere periode i forening med andre sammenholdt med, at denne tiltalte har indtaget en helt overordnet rolle i forhold til blandt andre de tiltalte B, og K, som han har udsat for ulovlig tvang som beskrevet under forhold 54. Han har endvidere indtaget en overordnet rolle i forhold til tiltalte H, L, M og A, som han tillige har udsat for afpresning og ulovlig tvang som beskrevet under forhold 57. Denne tiltalte har endvidere været medlem af grupperingen Black Ghost og har leveret hash til videresalg af andre i flere byer i Region Syddanmark, hvortil kommer den kriminalitet denne tiltalte derudover er dømt for, og at han er tidligere straffet."

Og vedr. udvisningen:

"Tiltalte T udvises betinget med prøvetid i 2 år, jf. udlændingelovens § 24 b, idet der, henset til den grove narkotikakriminalitet tiltalte T har begået gennem længere tid foreligger omstændigheder, der med betydelig vægt taler for at udvise ham, jf. udlændingelovens § 22, nr. 4, jf. § 26, stk. 2, og dagældende § 24 a, men at der henset til navnlig hans herboende hustru og 8 børn ikke, jf. udlændingelovens § 26, stk. 1, er fuldt tilstrækkeligt grundlag for en udvisning."

Landsretten justerede tidsperioden og de mængder, der var leveret, ligesom man forkastede et enkelt tiltalepunkt under tiltalen for ulovlig tvang: "ved i 2008 på et ukendt sted i Odense ved trussel om vold at have tvunget K til at tage alt sit tøj af foran tiltalte og flere ukendte personer, idet tiltalte havde modtaget oplysninger om, at K solgte stoffer for andre end tiltalte" som værende formuleret så bredt og upræcist, at T ikke havde mulighed for et effektivt forsvar, jfr. RPL § 834, stk. 1, nr. 3, jfr. stk. 2.

Vedr. strafudmålingen bemærkede landsretten om skærpelsen til 6 års fængsel (dommens side 21):

"Landsretten har navnlig lagt vægt på stoffernes art og mængde i forhold 53A, 56, 58, 59 og forsøgene i forhold 60 og 61. Landsretten har også lagt vægt på omfanget af den begåede narkotikakriminalitet, herunder periodens længde, og forholdenes karakter. Landsretten har endvidere lagt vægt på tiltaltes centrale og ledende rolle.

Efter forholdenes karakter er der ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget."

Vedr. udvisningen:

"Tiltalte T, der er 41 år og statsløs palæstinenser fra Libanon, er dømt for alvorlig narkotikakriminalitet begået i forening med andre og straffet med fængsel i 6 år.

Tiltalte var 24 år, da han indrejste i Danmark, og han var således voksen, da han kom hertil fra Libanon, hvor han er opvokset. Efter det oplyste er tiltalte dårligt integreret i det danske samfund og har begrænsede dansk kundskaber, ligesom han stort set har været uden tilknytning til arbejdsmarkedet i Danmark.

Tiltalte har en mor og søstre i Libanon og Syrien, og han taler arabisk og har været på ferier i Libanon.

Tiltalte er meddelt opholdstilladelse som konventionsflygtning, og han blev i 2004 tilkendt førtidspension på grund af varig nedsat erhvervsevne. Det fremgår af oplysninger fra pensionssagen, at tiltalte har været udsat for traumatiserende krigsoplevelser i Libanon, hvor han efter sin forklaring har deltaget i kamphandlinger og været udsat for frihedsberøvelse og tortur. Tiltaltes nedsatte erhvervsevne og fortid har imidlertid ikke hindret ham i over en længere periode at begå omfattende narkotikakriminalitet med løbende kontakt og leveringer til en række modtagere af stoffer.

Tiltalte er gift med en dansk statsborger, der oprindelig er fra Libyen og indrejst i Danmark som barn, og de har sammen 8 mindreårige børn, der er 5-15 år og danske

statsborgere. Hustruens familie bor også i Danmark. Hustruen er uden tilknytning til Libanon og har forklaret, at hun og børnene ikke vil flytte med tiltalte til Libanon, hvis han udvises.

3 voterende finder under hensyn til grovheden af den begåede kriminalitet, tiltaltes dårlige integration i det danske samfund og hans sproglige, kulturelle og familiemæssige tilknytning til Libanon, at de hensyn, der er nævnt i udlændingelovens § 26, stk. 1, ikke taler afgørende imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, og disse voterende stemmer derfor for at udvise tiltalte, jf. udlændingelovens § 22, nr. 4.

3 voterende finder navnlig under hensyn til tiltaltes hustru og 8 mindreårige børn, at de hensyn, der er nævnt i udlændingelovens § 26, stk. 1, taler afgørende imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, og disse voterende stemmer derfor for at stadfæste dommens bestemmelse om betinget udvisning, jf. udlændingelovens § 24 b.

Der afsiges dom efter det for tiltalte T gunstigste resultat, således at dommens bestemmelse om betinget udvisning stadfæstes."

- oo0oo -

Partiet Venstres integrationsordfører udtaler iflg. Ritzau efter landsrettens dom:

"Jeg vil nu skrive ud til de andre partier, så vi samlet kan bede Rigsadvokaten om at gå videre med sagen til Procesbevillingsnævnet, siger Karsten Lauritzen.

Det vil signalere, at Folketinget vil have et klart svar på, om det virkelig kan være rigtigt, at man kan slippe for straf, bare fordi man har mange børn, lyder det fra Karsten Lauritzen."

Og Rigsadvokaten fandt, at sagen havde principiel karakter, og søgte om procesbevilling.

Landsforeningens Meddelelse 45/2011

Tyveri - Varetægtsfængsling - Proportionalitet - EU-borgere - Udvisning

Straffelovens § 276, retsplejelovens § 762 og udlændingelovens § 2

3 polakker blev anholdt den 4/2 2011 og sigtet for en række forsøg på tyveri mod kunder i to strøgbutikker. Den følgende dag blev de varetægtsfængslet. Anklageskrift

blev først udfærdiget den 3/3 2011 og sagen domsforhandlet den 31/3 2011, hvor de alle fik fængsel i 40 dage og blev udvist. De modtog dommen, men på trods af, at de havde legitimationspapirer, således at de direkte kunne sendes hjem, skete dette først den 13/4 2011 kort før fristens udløb. De nåede altså at være frihedsberøvet 68 dage på noget, som kun blev udmålt til 40 dages fængsel.

Københavns Byret SS 3-5290/2011, 31/3 2011

M, N og K var tiltalt for 7 forsøg på tyveri i to strøgbutikker, som ovenfor beskrevet. Tiltalen var for flere af forholdene formuleret som tyveri, subsidiært forsøg herpå, men da der ikke var fundet koster, og da de butiksdetektiver, der fulgte efter de tiltalte, ikke havde sikret sig navnene på de forurettede, dømte retten for 3 forsøg på tyveri i en butik, hvor M havde haft sin hånd nede i tre forskellige kvinders tasker, mens K dækkede for, hvad han foretog sig, og N holdt vagt udenfor. I den anden butik havde M forsøgt at stjæle fra en mand og kvinde, stadig mens K søgte at dække herfor, og N holdt vagt.

Straffen blev under citering af § 21 og § 23 for alle fastsat til fængsel i 40 dage:

"Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på at de tiltalte har handlet i forening og systematisk har søgt at stjæle fra flere personer i 2 forretninger."

Der var ikke protest mod udvisningspåstanden. Retten bemærkede:

"Påstanden om udvisning tages for alle de tiltaltes vedkommende i medfør af de påberåbte bestemmelser til følge som nedenfor bestemt, idet dels udlændingelovens § 26 ikke findes til hinder herfor, og dels da omstændighederne ved de tiltaltes kriminalitet findes at være af en sådan professionel og systematisk karakter, at den indebærer en aktuell og tilstrækkelig alvorlig trussel mod grundlæggende samfundshensyn som gør, at udvisning af de tiltalte er berettiget uanset, at de er EU/EØS-statsborgere."

Som ovenfor nævnt modtog alle dommen, men politiet fik dem først ekspederet ud den 13/4 2011.

Landsforeningens Meddelelse 46/2011

Toldloven - Udsmugling af større kontante beløb - Bøde

Toldlovens § 23

T havde erkendt at have overtrådt toldloven, idet han i juni 2008 i forbindelse med udrejse fra Københavns Lufthavn undlod at angive, at han medtog 700.000 kr. og 120.000 US\$. Byretten idømte en bøde på 899.000 kr. Landsretten nedsatte beløbet til 449.000 kr., idet man dog fandt, at der forelå skærpende omstændigheder.

Højesteret tiltrådte, at der ikke forelå formildende omstændigheder, herunder som nævnt i straffelovens § 82, nr. 4. Bøden burde som udgangspunkt fastsættes til 25% af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 € med et nedrundet beløb til hele tusinde kr. og med et passende minimumsbeløb. Bøden blev herefter fastsat til 299.000 kr.

HD 1. afd. sag nr. 349/2010, 1/4 2011

Der henvises til ovennævnte resumé. T havde anket med påstand om formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

T gjorde bl.a. gældende, at der var tale om en ordensforskrift, og at bøden var eksorbitant høj. Han havde i øvrigt handlet i undskyldelig uvidenhed om retsreglen.

Anklagemyndigheden gjorde bl.a. gældende, at bøden burde fastsættes til 100% af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 € eller 1.199.000 kr., subsidiært et mindre beløb. Deklarationspligten er tydeligt skiltet adskillige steder i lufthavnen.

Der citeres herefter fra højesteretsdommen side 3:

"Supplerende sagsfremstilling

Oplysninger om andre EU-medlemslande - herunder rapporter udarbejdet af Financial Action Task Force (FATF), som Danmark er medlem af - viser, at strafudmålingspraksis varierer betydeligt fra land til land. I mange lande, herunder flere af de største EU-medlemslande, fastsættes bøder som en procentdel af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 euro, i flere tilfælde med et udgangspunkt på 25%. I mange andre lande anvendes der minimums- og maksimumstakster. I Sverige udmåles bøder på mellem 1.500 og 150.000 SEK, afhængig af de nærmere omstændigheder og gerningsmandens indtægtsforhold. Det er oplyst, at det norske toldvæsen efter praksis kan pålægge et gebyr på 20% af hele det ikke-deklarerede beløb.

Højesterets begrundelse og resultat

Pligten efter toldlovens § 23, stk. 4, til ved indrejse i og udrejse af Danmark uopfordret over for told- og skatteforvaltningen at angive medtagne kontantbeløb og andre likvide midler gælder alene i tilfælde, hvor der medtages midler svarende til 10.000

euro eller derover. Efter bestemmelsens forarbejder og tilblivelseshistorie er den et led i internationale bestræbelser på at imødegå alvorlig kriminalitet, navnlig terrorisme og hvidvaskning af penge. Overholdelse af bestemmelsen har betydning for toldmyndighedernes og politiets muligheder for - også via samarbejde med udenlandske myndigheder - at forebygge og efterforske de nævnte former for kriminalitet.

Højesteret finder på denne baggrund, at der under hensyn til lovovertrædelsens karakter og for at sikre overholdelse af deklareringspligten efter toldlovens § 23, stk. 4, må idømmes følelige bøder, samt at bøderne efter formålet med bestemmelsen bør være afpasset efter størrelsen af det ikke-deklarerede beløb. Højesteret tiltræder, at bøden som udgangspunkt bør fastsættes til 25% af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 euro med et nedrundet beløb til hele tusinde kroner og med en passende minimumstakst.

Højesteret finder, at der i det foreliggende tilfælde ikke er grundlag for at fravige det nævnte udgangspunkt i skærpende retning. Højesteret lægger herved vægt på, at der er tale om et førstegangstilfælde. Højesteret finder, at beløbets betydelige størrelse ikke i sig selv bør føre til en forhøjelse af bøden ud over hvad der følger af, at bøden fastsættes som en procentdel af det ikke-deklarerede beløb. Efter bestemmelsens formål findes det endvidere ikke at burde tillægges betydning i skærpende retning, at kontantbeløbene blev medtaget med henblik på betalinger som led i erhvervsvirksomhed. Der er heller ikke i øvrigt oplyst omstændigheder, der kan føre til en skærpelse af bødestraffen.

Højesteret tiltræder, at der ikke foreligger formildende omstændigheder, herunder som nævnt i straffelovens § 82, nr. 4.

Bøden nedsættes herefter til 25% af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 euro, nedrundet til 299.000 kr.

Thi kendes for ret:

T straffes med en bøde på 299.000 kr.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 60 dage.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret."

Vedr. afgørelser fra landsretten henvises til Lf.Medd. 89/2010 Ø, der også er gengivet i TfK 2010. 973 Ø. Den første sag er den, der blev anket til Højesteret ovenfor. De to øvrige sager blev stående på de 25%.

Landsforeningens Meddelelse 47/2011

Erstatning for uberettiget varetægtsfængsling - Egen skyld? - Ungdomshuset

Retsplejelovens § 1018 a

K og M havde været frihedsberøvet henholdsvis 12 og 14 dage i forbindelse med urolighederne ved Ungdomshuset den 1/3 2007. De blev siden frifundet både i byretten og landsretten og fremsatte krav på erstatning, takstmæssig tort og for M's vedkommende mistede dagpenge.

Anklagemyndigheden godkendte kravene, men fratrak 1/3 på grund af egen skyld, jfr. RPL § 1018 a, stk. 3, hvorefter kravet blev indbragt for retten. Et differencebeløb på 4.116,66 kr. for K og 5.878 kr. for M.

Retten imødekom kravet, idet de erstatningssøgende reelt ikke havde haft nogen mulighed for at slippe bort fra den forreste del af demonstrationen på det tidspunkt, hvor politiet lavede en "knibtangsmanøvre" på Nørrebrogade ved kirkegårdsmuren. Det var vanskeligt at komme væk og forbundet med en vis fare som følge af de sten og flasker, der blev kastet bagfra.

Københavns Byret SS 2-23037/2010, 1/4 2011

K på 25 år og M på 26 år søgte yderligere erstatning som ovenfor beskrevet, idet anklagemyndigheden havde fratrukket 1/3 på grund af egen skyld. Byretsdommen er på 14 sider efter en omfattende bevisførelse, der bl.a. omfattede afspilning af en 3-timers video, som anklagemyndigheden gjorde gældende skulle vise, at K og M selv var ude om at blive anholdt og fængslet. Der var redegjort for de frifindende domme, de erstatningssøgendes forklaringer i grundlovsforhør m.v.

K havde bl.a. forklaret, at hun det meste af tiden var ude i siden af demonstrationen. Hun så, at nogle begyndte at kaste. Hun gik bagud, men da folk begyndte at løbe, blev hun nærmest løbet over ende og løb med. Pludselig var der en politivogn, der afskar hende fra at komme videre. Hun stillede sig herefter op og ventede på at blive anholdt.

M havde bl.a. hørt refereret fra de omkringstående, at politiet opløste demonstrationen, og han og hans venner trak sig straks derpå over til kirkegårdsmuren, hvor de blev stående. Han havde hverken kastet noget eller prøvet at løbe derfra.

Der er i dommen citeret udførligt fra byrettens og landsrettens frifindende præmisser, bl.a. at det ikke kunne lægges til grund, at K på grund af støjniveauet i fuldt omfang havde hørt politiets påbud, og at M ubestridt befandt sig passivt langs kirkegårdsmuren i nogle minutter, før kilen blev sat ind ... ved at blive på stedet og forholde sig passivt kunne ... M ... ikke siges at have tilsluttet sig gruppen af uromagere og fredsforstyrre.

Byrettens begrundelse og afgørelse i erstatningssagen:

"Spørgsmålet om egen skyld i denne sag må vurderes ud fra kriteriet "uforsigtighed", således som dette er beskrevet i betænkning nummer 801/1977 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Retten skal således tage stilling til, om de erstatningssøgende har udvist en adfærd, der må påregnes at medføre risiko for sigtelse og anholdelse eller varetægt. Det skal i vurderingen indgå, at det er højst tvivlsomt, om de erstatningssøgende ville være blevet varetægtsfængslet, hvis den såkaldte masseanholdelsesrapport havde haft et andet indhold. Ifølge denne rapport havde alle, der var blevet anholdt, deltaget aktivt ved at kaste med sten eller andet mod politiet. Oplysningerne i denne rapport var ifølge vicepolitikommisær V, der havde udfærdiget rapporten, for "bombastisk". Som det fremgår ovenfor, var det således under hovedforhandlingen ubestridt, at ingen af de 26 tiltalte havde kastet med sten eller andet eller foretaget andre handlinger omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, og § 245, stk. 1.

Retsplejelovens § 1018a, stk. 3, indebærer, at erstatningen kan nedsættes eller bortfalde som følge af såvel forsætlige forhold som uagtsom adfærd. Retten skal derfor ikke alene vurdere de forhold, som førte til landsrettens frifindelse. Retten skal tillige tage stilling til, om de erstatningssøgende har handlet uagtsomt, herunder om de pågældende ved at have befundet sig i den forreste del af demonstrationen, hvor der befandt sig personer, der med rimelig grund kunne mistænkes for kriminelle aktiviteter, og om de erstatningssøgende burde have indset dette og herefter have fjernet sig og ved at undlade dette selv gav anledning til, at de af politiet blev forvekslet med kriminelle, og derfor anholdt, eller om de pågældende i tilstrækkelig grad har distanceret sig fra den kriminelle del af demonstrationen.

I forarbejderne til § 1018a, stk. 3 (FT 1977-78, tillæg A, sp. 2401) hedder det:

"...

Bestemmelsen i *stk. 3* regulerer spørgsmålet om nedsættelse eller udelukkelse af erstatning på grund af sigtedes egen skyld. Udvalget har i betænkningen s. 31 ff. på baggrund af retspraksis angivet en række omstændigheder, der kan begrunde nedsættelse eller udelukkelse af erstatning. På baggrund af udvalgets gennemgang anføres det i udtalelse fra præsidenten for vestre landsret, at ikke enhver culpøs adfærd fra sigtedes side, der har de straffeprocessuelle foranstaltninger som følge, bør kunne begrunde nedsættelse eller bortfald af erstatningen. Der peges i denne forbindelse på, at udelukkelse ikke bør ske, hvor det udviste forhold må antages at være foranlediget af frygt, forvirring eller undskyldelig misforståelse. Uanset at reglen om nedsættelse eller bortfald af erstatning er fakultativ, foreslår præsidenten en bestemmelse af dette indhold indsat i *stk. 3*.... "

Der findes efter bevisførelsen ikke grundlag for at lægge andre faktiske omstændigheder til grund end dem landsretten lagde til grund i straffesagen.

Det fremgår af landsrettens præmisser, at et stort antal fredelige demonstranter passerede Sjællandsgade, indtil politiet ca. kl. 17.57 satte kilen ind fra Sjællandsgade. Det fremgår endvidere, at der på fortovet langs kirkegårdsmuren passerede fodgængere, og at der under politiets tilbagetrækning på Nørrebrogade befandt sig en række personer, herunder fotografer, som stod passivt op ad muren.

Landsretten lagde til grund, at nogle af de tiltalte herunder de erstatningssøgende befandt sig i gruppen af fredelige demonstranter, som baggruppen af uromagere umiddelbart før indsættelsen af kilen passerede Sjællandsgade, og at det til en vis grad berøede på en tilfældighed, om man som følge af indsættelsen af kilen herefter kom til at tilhøre gruppen af demonstranter, der blev anholdt.

Retten finder ikke, at nogen af de erstatningssøgende alene ved deres tilstedeværelse har udvist en sådan mistankepådragende adfærd, at den bør medføre en nedsættelse af den takstmæssige erstatning. Retten har ved denne vurdering særligt lagt vægt på, at de erstatningssøgende reelt ikke har haft nogen mulighed for at slippe bort fra den forreste del af demonstrationen på det tidspunkt, hvor de for at undgå at udvise mistankepådragende adfærd burde have forladt denne del af demonstrationen. Der gik således kun ganske få minutter fra det tidspunkt, hvor demonstrationen var blevet opløst til politiet foretog anholdelserne. Det var ikke muligt at komme over kirkegårdsmuren, hvorfor de erstatningssøgende skulle have passeret Nørrebrogade for at komme bort fra demonstrationen. Dette var vanskeligt som følge af menneskemængden og tillige forbundet med en vis fare som følge af de sten og flasker, der blev kastet bagfra. De af de erstatningssøgende udviste forhold må i lyset af de beskrevne omstændigheder således antages at være foranlediget af frygt eller forvirring, hvilket ikke findes at burde føre til en nedsættelse af den takstmæssige erstatning.

De erstatningssøgendes påstande tages derfor til følge."

- oo0oo -

Staten skulle betale sagsomkostninger til de erstatningssøgendes advokat med 9.100 kr.

Østre Landsrets frifindende ankedom er kort refereret i Lf.Medd. 63/2009, og Rigsadvokatens kritik af masseanholdelsesrapporten udfærdiget af vicepolitikommissær V er refereret i Lf.Medd. 70/2010.

Landsforeningens Meddelelse 48/2011

Udvisning, administrativ - Varetægtsfængsling - Domstolsprøvelse - EU-borgere

Udlændingelovens § 2, § 25 a og § 26

Højesteret har haft lejlighed til at tage stilling til 4 sager, hvor udlændinge var blevet administrativt udvist og herefter af domstolene frihedsberøvet med henblik på at effektuere udvisningen.

I 2 af sagerne, der drejede sig om butikstyveri af ikke ubetydelige beløb, tiltrådte Højesteret, at der var sket frihedsberøvelse, hvorimod ophold i en kolonihave med et bødeforlæg på 25 kr. for husfredskrænkelser og en anden husfredskrænkelser kombineret med ulovlig omgang med hittegods med hensyn til en cykel var uforenelig med direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 (opholdsdirektivet), hvorfor de skete frihedsberøvelser var ulovlige.

Nedenfor bringes kun et kort resumé af sagerne, der kan findes på Højesterets hjemmeside eller senere i Ugeskriftet.

1) HK 143/2009, 31/3 2011

2 rumænere anholdt i butik og sigtet for tyveri af pels til 4.800 kr. For den enes vedkommende tillige vold efter § 244, ved at have bidt en butiksansat i skulderen. Begge tidligere straffet for tyveri her i landet. Udvisning administrativt, stadfæstet af Ministeriet. Frihedsberøvelsen indbragt for byretten, der løslod, men landsretten fandt, at frihedsberøvelsen var lovlig.

Højesteret fandt efter de foreliggende oplysninger om, at A og B havde erkendt butikstyveriet, der var begået kort efter indrejsen i Danmark, og om at de ingen tilknytning havde til Danmark, at udvisningsbetingelserne efter udlændingelovens § 25 a, jfr. § 26, på det foreliggende grundlag måtte anses for opfyldt. A's og B's adfærd måtte endvidere anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berørte en grundlæggende samfundsinteresse, jfr. art. 27 i direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 (opholdsdirektivet), og da de ingen tilknytning havde til Danmark, var udvisning ikke uproportional, jf. direktivets art. 27 sammenholdt med art. 28. Direktivet var således ikke til hinder for udvisning. Højesteret tiltrådte, at frihedsberøvelse af A og B var nødvendig for at sikre muligheden for udvisning, idet mindre indgribende foranstaltninger efter oplysningerne om deres forhold ikke var tilstrækkelige.

2) HK 264/2010, 31/3 2011

Rumæner, der var indrejst 3 dage forinden, blev antruffet i en kolonihave og sigtet for husfredskrænkelser. Han nægtede sig skyldig, men blev forelagt en bøde på 25 kr. og administrativt udvist.

Han forklarede selv, at han havde opholdt sig tre dage i kolonihavehuset. Selv om han fem måneder tidligere havde vedtaget en bøde på 1.000 kr. for et butikstyveri af barberblade til 924 kr., fandt Højesteret, at en husfredskrænkelser som den foreliggende havde en så tilfældig karakter og så begrænset skadevirkning, at forholdet ikke kunne anses for at være omfattet af udlændingelovens § 25 a, stk. 2, nr. 3, om hensynet til den offentlige orden, således som denne bestemmelse måtte forstås efter dens ordlyd, forhistorie og forarbejder. Frihedsberøvelsen af T var derfor ikke lovlig. Udvisningen af T ville også være ulovlig, fordi den ville være i strid med direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 (opholdsdirektivet), da forholdet - uanset at han tidligere havde begået tyveri og nu kort efter indrejsen tillige husfredskrænkelser - havde en sådan tilfældig karakter og måtte antages at have haft så begrænset skadevirkning, at T's adfærd ikke kunne anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berørte en grundlæggende samfundsinteresse, jfr. herved direktivets art. 27.

3) HK 316/2010, 31/3 2011

Polak havde stjålet kondomer og batterier til en værdi af 1.493 kr. Sagen blev afgjort med advarsel og administrativ udvisning stadfæstet af ministeriet. P havde fået to tidligere bødeforlæg i 2010, henholdsvis for tyveri og lov om euforiserende stoffer. Her

fandt Højesteret, at betingelserne for udvisning var opfyldt og frihedsberøvelsen dermed lovlig.

4) HK 319/2010, 31/3 2011

Rumæner blev tre dage efter indrejsen antruffet ved en forladt bygning i færd med at bryde låsen op på en cykel med en skruetrækker. R fik en advarsel og blev frihedsberøvet med henblik på udvisning. R var ikke tidligere straffet i landet. Betingelserne efter udlændingelovens § 25 a, stk. 1, nr. 1, jfr. § 25, stk.1, for at udvise R på det foreliggende grundlag måtte anses for opfyldt. Udvisning af R var imidlertid uforenelig med direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 (opholdsdirektivet), da forholdet - uanset at det var begået kort tid efter indrejsen i Danmark - havde en sådan tilfældig karakter og måtte antages at have haft så begrænset skadevirkning, at R's adfærd ikke kunne anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berørte en grundlæggende samfundsinteresse, jfr. herved direktivets art. 27. Frihedsberøvelsen af R var derfor ikke lovlig.

Højesteret ændrede dermed landsrettens afgørelse.

- oo0oo -

Man kan notere sig, at der både i sag nr. 1, 2 og 3 var tidligere butikstyverier, der ikke havde ført til udvisning.

Landsforeningens Meddelelse 49/2011

Vold, grov - Gentagelse - Samfundstjeneste

Straffelovens § 62 og § 245

T på 23 år blev dømt for på et diskotek at have kastet eller slået et ½ liter ølglas i hovedet på A, der fik snitsår i panden, under øjet, på næsen samt på den ene kind. T var i 2005 for overtrædelse af § 244 idømt 30 dages fængsel betinget. Byretten idømte 3 måneders fængsel ubetinget (dissens for betinget). Landsretten gjorde "helt undtagelsesvist" straffen betinget af samfundstjeneste i 80 timer under henvisning til T's særdeles gode personlige forhold.

ØL 10. afd. a.s. S-3303-09, 5/3 2010

T på 23 år var tiltalt efter § 245, jfr. § 247, ved i august 2009 om natten på diskotek "Den Glade Gris" at have kastet eller slået et ½ liter ølglas i hovedet på A, hvorved glasset knustes, og A pådrog sig skader i form af snitsår i panden, under øjet, på næsen samt på den ene kind.

T huskede ikke så meget, men forklarede bl.a., at han den pågældende aften så en anden mand, der holdt om hans kæreste. Hun begyndte at ændre ansigtsudtryk, og det så ud, som om A tog hende på brysterne, og at hun havde brug for hjælp. Han skubbede til A, mens han havde et ølglas i hånden. Han havde ikke et ølglas, da han gik derfra. Det kunne næsten ikke være andre end ham, som slog med glasset, men han huskede det ikke.

A forklarede bl.a., at han var ude på dansegulvet og dansede rundt. Det næste, der skete, var, at han blev taget i venstre skulder, vendt rundt og fik et glas lige i hovedet. Han havde ikke kontakt med nogen forud for episoden. Heller ikke en kvinde, der stod ved siden af ham. Glasset gik igennem hans kind. Han havde stadig arvæv i mundhulen. Han havde også haft glasskår i øjet og været til øjenlægen. Han havde ingen problemer med synet.

En bekendt af T forklarede bl.a., at han ikke havde set T's kæreste tale med nogen. Han så T, som kastede et glas ude på dansegulvet og ramte nogen. Kastet med glasset var for fuld kraft.

T's kæreste K forklarede bl.a., at hun fik øjenkontakt til A, som hun smilede til. Han spurgte om hendes navn og virkede omklamrende og pågående. Hendes kæreste kom og sagde til A, at han skulle gå. De skubbede til hinanden. Hun hørte noget klirre, men så ikke noget glas.

K's veninde forklarede bl.a., at A havde taget K om skulderen. Det brød K sig ikke om. T gik over og skubbede A væk. Hun havde ikke set T gøre noget. Men da han gik mod udgangen, havde han ikke noget glas i hånden.

T oplyste, at han var sergent. Han var egnet til samfundstjeneste. Han var i 2005 for overtrædelse af straffelovens § 244 idømt 30 dages fængsel betinget.

Byretten udtalte (dommen side 6):

"Rettens begrundelse og afgørelse

Ved vidnernes forklaringer og tiltaltes egen forklaring samt de i øvrigt foreliggende oplysninger er det bevist, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen fastsættes til fængsel i 3 måneder, jf. straffelovens § 245, jf. § 247, stk. 1.

Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at tiltalte tidligere er straffet for et helt lignende forhold samt på forholdets grovhed.

1 dommer har stemt for at gøre straffen betinget uden tilknytning af vilkår, herunder ikke om samfundstjeneste. Denne dommer har lagt vægt på tiltaltes særligt gode personlige forhold. 2 dommere har stemt for at gøre straffen ubetinget under hensyn til forholdets grovhed og under hensyn til, at tiltalte tidligere er dømt for et helt ligeartet forhold. Der afsiges dom efter stemmeflertallet. Tiltalte idømmes således en ubetinget frihedsstraf på fængsel i 3 måneder.

Den nedlagte erstatningspåstand tages efter retsformandens bestemmelse til følge som nedenfor bestemt for så vidt angår erstatningen for svie- og smerte og udgifterne til medicin. Erstatningsspørgsmålet udskydes i øvrigt til selvstændigt civilt søgsmål jf. retsplejelovens § 992."

T ankede med påstand om frifindelse, således at forholdet blev henført til straffelovens § 244, idet T ikke havde forsæt til at kaste glasset, samt formildelse.

Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

T forklarede supplerende, "at han fortsat ikke husker, hvad der skete i sekundet, før han hørte glasset blive knust. Efter byrettens dom har Forsvaret ikke ville forlænge hans kontrakt, der udløb med udgangen af januar 2010. Han har fået at vide, at får han en betinget dom eller en dom på under 30 dages fængsel, vil han kunne få en ny kontrakt. Han har siden begyndelsen af februar måned arbejdet som blikkenslager på sin gamle arbejdsplads. Det, han allerhelst vil, er at vende tilbage til Forsvaret. Han har efter byrettens dom talt 2-3 gange med sin egen læge. Han har ikke kunnet få tilskud til psykologbehandling."

En del af vidnernes forklaringer blev dokumenteret.

"Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig efter anklageskriftet. Landsretten har herved lagt til grund, at tiltalte, der havde glasset i sin hånd, har haft det til domfældelse i en straffesag fornødne forsæt til at udøve vold med glasset.

Straffen findes passende udmålt.

Under henvisning til tiltaltes særdeles gode personlige forhold har landsretten uanset tiltaltes dom fra oktober 2005 helt undtagelsesvist i medfør af straffelovens § 62 gjort straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste, som nedenfor bestemt.

Den nedlagte erstatningspåstand tages efter de juridiske dommers bestemmelse til følge som nedenfor bestemt."

Betingelserne omfattede en prøvetid på 2 år, 1 års tilsyn og 80 timers samfundstjeneste.

T skulle betale erstatning med 3.137,95 kr. med renter.

Landsforeningens Meddelelse 50/2011

Vold, grov - Samfundstjeneste

Straffelovens § 62 og § 245

To brødre på henholdsvis 19 og 17 år dømt for overfald om natten på Strøget efter § 245, idet de tildelte A adskillige knytnæveslag i hovedet samt flere spark i hovedet, mens han lå ned, hvorved han mistede bevidstheden. Begge fængsel i 3 måneder betinget af samfundstjeneste i 80 timer på grund af ung alder og gode personlige forhold.

Københavns Byret SS 4-3953/2011, 6/4 2011

S på 19 år og T på 17 år var tiltalt som ovenfor beskrevet. Forholdet var begået den 25/12 2010 kl. 06.45 nær Rådhuspladsen. Der var påstand om fængselsstraf. De tiltalte erkendte overtrædelse af § 244, men nægtede at have handlet i forening.

Ud over A var en ambulancemand M vidne, idet forholdet var begået lige foran ambulancen, der var på stedet i anden anledning. Derudover blev der afspillet videoovervågning fra Strøget.

S huskede ikke meget. Han havde været i byen med T, og de havde drukket en del alkohol. Han huskede ikke, hvordan de mødte A. De kendte ham ikke i forvejen.

T huskede ikke optakten til slagsmålet - der var noget skænderi, men han huskede ikke, hvad der blev sagt. S slog A, så han kom ned at ligge, og derefter sparkede T

ham en gang med gummisko. Det var ikke meningen, at han skulle ramme ham i hovedet.

A forklarede, at han med nogle venner kom gående ned ad Strøget og havde noget mad i hånden. Derefter vågnede han op på hospitalet.

M, ambulancemanden, forklarede bl.a., at han og kollegaen på få meters afstand så en person blive sparket ned af to personer. Han bemærkede ingen slag, men så et kraftigt spark direkte mod forurettedes ansigt. Vidnet og kollegaen gik ud for at yde førstehjælp til A, der kortvarigt havde været bevidstløs. Vidnet så ikke nogen optakt til overfaldet.

Politiattesten beskrev hævelser på kind, læbe og kæbe samt et fodaftryk på kinden.

Både S og T var egnet til samfundstjeneste og var ikke straffet af betydning for sagen.

"Rettens begrundelse og afgørelse

Ved de tiltaltes delvise erkendelse, de afspillede videosekvenser, politiattesten og vidnet M's forklaring om forløbet og karakteren af den begåede vold, er det bevist, at de tiltalte er skyldige i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen fastsættes for hver af de tiltalte til fængsel i 3 måneder, jf. straffelovens § 245, stk. 1.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis de tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Retten har herved lagt vægt på de tiltaltes unge alder og gode personlige forhold.

De tiltalte skal hver især udføre samfundstjeneste i 80 timer, jf. straffelovens §§ 62 og 63."